
Odbor za ribištvo

2023/2124(INI)

19.9.2023

OSNUTEK POROČILA

o akcijskem načrtu EU: varstvo in obnova morskih ekosistemov za trajnostno in odporno ribištvo
(2023/2124(INI))

Odbor za ribištvo

Poročevalec: Niclas Herbst

VSEBINA

	Stran
PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....	3
OBRAZLOŽITEV	9

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o akcijskem načrtu EU: varstvo in obnova morskih ekosistemov za trajnostno in odporno ribištvo (2023/2124(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 21. februarja 2023 z naslovom Akcijski načrt EU: Varstvo in obnova ekosistemov za trajnostno in odporno ribištvo (COM(2023)0102),
- ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 12. julija 2023 o akcijskem načrtu za ohranjanje ribolovnih virov in varstvu morskih ekosistemov,
- ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 39, ki zagotavlja primerno življenjsko raven kmetijske in ribiške skupnosti, ter člena 5 o načelu sorazmernosti,
- ob upoštevanju Pariškega sporazuma z dne 12. decembra 2015, zlasti člena 2(1)(b) o prilagajanju negativnim vplivom podnebnih sprememb na način, ki ne ogroža proizvodnje hrane,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 27. aprila 2021 o ostankih kemikalij v Baltskem morju na podlagi peticij št. 1328/2019 in št. 0406/2020¹;
- ob upoštevanju Uredbe (EU) 2016/2336 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o določitvi posebnih pogojev za ribolov globokomorskih staležev v severovzhodnem Atlantiku in določb o ribolovu v mednarodnih vodah severovzhodnega Atlantika ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 2347/2002²,
- ob upoštevanju stališč držav članic, predstavljenih na seji Sveta za kmetijstvo in ribištvo 20. marca 2023,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 26. junija 2023 o svežnju o ribiški politiki za trajnosten, odporen in konkurenčen sektor ribištva in akvakulture,
- ob upoštevanju pisma komisarja Sinkevičiusa z dne 3. aprila 2023 o pravnih posledicah akcijskega načrta za ribolov rakovic s pridneno vlečno mrežo, t. i. 'Krabbenfisherei',
- ob upoštevanju Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2022/1614 z dne 15. septembra 2022 o določitvi obstoječih globokomorskih ribolovnih območij in določitvi seznama območij, na katerih je prisotnost občutljivih morskih ekosistemov znana ali verjetna³,

---

¹ [UL C 506, 15.12.2021, str. 9.](#)

² [UL L 354, 23.12.2016, str. 1.](#)

³ [UL L 242, 19.9.2022, str. 1.](#)

- ob upoštevanju svojega stališča z dne 11. julija 2023 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi ukrepov za upravljanje, ohranjanje in nadzor, ki se uporabljajo na območju, zajetem s Sporazumom o ribolovu v južnem Indijskem oceanu (SIOFA)⁴,
  - ob upoštevanju govora predsednice Komisije Ursule von der Leyen 13. septembra 2023 o stanju v Uniji leta 2023 na plenarnem zasedanju Evropskega parlamenta,
  - ob upoštevanju sporazuma OZN o odprtem morju z dne 19. junija 2023 ter Kunminško-montrealskega svetovnega okvira za biotsko raznovrstnost,
  - ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1100/2007 z dne 18. septembra 2007 o ukrepih za obnovo staleža evropske jegulje⁵,
  - ob upoštevanju osnutka poročila Odbora za ribištvo o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 1100/2007 o ukrepih za obnovo staleža evropske jegulje⁶,
  - ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,
  - ob upoštevanju mnenja Odbora za razvoj,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za ribištvo (A9-0000/2023),
- A. ker je nujno treba izboljšati ukrepe na ravni EU, da bi zaustavili propadanje morskih ekosistemov, po možnosti z odpravo človekovih in naravnih pritiskov, s podporo pozitivni obnovitvi nekaterih ribjih staležev ter spodbujanjem znanstvenih študij ter raziskav in razvoja, ki zagotavljajo trajnostno ribištvo in akvakulturo;
- B. ker trenutno obstaja tudi 23 zakonodajnih besedil EU o obnovi narave in več kot 40 besedil, če upoštevamo sporočila, strategije in ureditve, ter veliko zakonodajnih besedil o okolju in ribištvu;
- C. ker je bilo z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2022/1614 za ribolov s kakršnim koli pridnenim ribolovnim orodjem zaprtih 87 območij v vodah EU v severovzhodnem Atlantiku, kar predstavlja skupaj 16.419 km² ter 17 % območij med 400 do 800 metri globine;

Varstvo okolja in trajnostnost

1. obžaluje, da so oceani kljub velikim prizadevanjem ribiškega sektorja EU in napredku pri varstvu morskih ekosistemov in zagotavljanju njihove trajnostnosti še vedno izpostavljeni podnebnim spremembam, zakisljevanju ter onesnaževanju z onesnaževali, kot so nitriti, plastika in drugi morski odpadki ali odpadki iz dejavnosti na kopnem, nad čimer ribiči nimajo nadzora, vendar pa močno ogrožajo njihovo preživetje in morske ekosisteme;

⁴ Sprejeta besedila, P9_TA(2023)0265.

⁵ UL L 248, 22.9.2007, str. 17.

⁶ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/PECH-PR-749918_SL.pdf

2. kot vsi deležniki, vključeni v ribištvo in okoljsko politiko, je prepričan, da zdravi morski ekosistemi koristijo našemu zdravju, družbi in gospodarstvu ter so bistvenega pomena za planet in prebivalstvo, odvisno od njih;

Pristop, skladen z obstoječimi predpisi

3. meni, da v akcijskem načrtu komisarja Sinkevičiusa ni pristopa, skladnega z drugimi prednostnimi nalogami in strategijami Komisije, kot so prehranska varnost, strateška avtonomija EU in enaki konkurenčni pogoji z državami nečlanicami EU ter boj proti vse višjim cenam, krepitev socialne razsežnosti skupne ribiške politike ter povečanje gospodarske rasti in zaposlovanja;
4. opozarja, da bi moral biti akcijski načrt skladen s cilji skupne ribiške politike, ki zagotavljajo, da so ribolovne dejavnosti in dejavnosti akvakulture dolgoročno okoljsko trajnostne in se upravljajo na način, skladen s cilji doseganja gospodarskih in socialnih koristi ter koristi zaposlovanja in prispevanja k zanesljivi preskrbi s hrano;

Obnova narave

5. obžaluje, da naslov akcijskega načrta ni skladen s predlogi v njem, ki se večinoma osredotočajo na spreminjanje ribolovnih praks, ki vplivajo na vrste in habitate, niso pa obravnavane možnosti za uskladitev ribolovnih tehnik in praks z varstvom ali obnovo ekosistemov;

Zaščitena morska območja

6. ponavlja, da se zaščitena morska območja zelo razlikujejo glede na obravnavano velikost, vrste, habitate in ekosisteme ter jih ne bi smeli obravnavati kot enotnih območij; zato meni, da akcijski načrt podpira preveč poenostavljen pristop, zlasti ker predlaga splošno prepoved nekaterih ribolovnih orodij, s čimer daje vtis, da bi bilo treba vsa zaščitena morska območja obravnavati na enak način; poziva k iskanju ravnovesja med predlogom za razširitev zaprtja tradicionalnih ribolovnih območij na eni strani ter ohranjanjem ribolovne dejavnosti na drugi;
7. meni, da zaščitena morska območja in vsa strogo zaščitena območja niso sama sebi namen ter da se z njihovo uvrstitvijo med zaščitena območja ne bodo preprečile slabe prakse tujih flot, kot je kitajska flota pri rezervatu na Galapagosu;

Ribolov s pridneno vlečno mrežo

8. meni, da zaprtje ribolovnih območij za plovila s pridneno vlečno mrežo ni le vprašanje premika ribiških plovil, da lahko ribolov nadaljujejo drugje, saj ta pristop med drugim ne upošteva poznavanja morskega dna med ribiči ter prisotnosti drugih ribiških plovil na sosednjih območjih, kar lahko privede do prekrivanja in lokalnega prekomernega izkoriščanja virov ter slabšanja delovnih pogojev;
9. meni, da se z vse večjim številom pobud za isto ribolovno tehniko v okviru akcijskega načrta in zunaj njega vzbuja dvom glede skladnosti in predvidljivosti ukrepov Komisije,

z množico ukrepov pa razvodeni njena želja za uvedbo popolne prepovedi nekaterih ribolovnih tehnik;

10. meni, da se zaradi tega presežka bolj ali manj kratkoročnih ukrepov zmanjšujeta skladnost in legitimnost pobud, za katere bi bilo potrebno soglasje ob upoštevanju socialno-ekonomskih, tehničnih in znanstvenih vidikov;
11. ugotavlja, da ni dovolj pregleda nad posledicami nekaterih vidikov akcijskega načrta, ki je bil objavljen, ne da bi na primer počakali na znanstvene in socialno-ekonomske ugotovitve o prejšnjih predlogih;

Jegulje

12. opozarja na zapletenost in raznolikost pri upravljanju staleža jegulje, ki ni omejen na zgolj en pristop, osredotočen na morje; izpostavlja dejstvo, da se pri osredotočanju na letne ribolovne možnosti zanemarjajo drugi pomembni dejavniki, kot so selitvene ovire, kakovost habitata ter nezakoniti ribolov in trgovina; poudarja, da uredba o jeguljah temelji na celostnem in obsežnem pristopu, ki zajema tako morske kot sladkovodne življenjske stopnje jegulje ter obravnava vplive na staleže jegulje, ki so povezani z ribištvom ali ne;
13. poudarja, da se z ukrepi, sprejetimi zunaj okvira uredbe o jeguljah, spodkopava skladnost sprejete politike; obžaluje, da Uredba Sveta (EU) 2023/194⁷ omejuje ribolov na jegulje, saj uvaja šestmesečno obdobje prepovedi ribolova brez ustreznega posvetovanja z deležniki ali ocene učinka za socialno-ekonomske posledice; zato meni, da bi bilo treba pred uvajanjem dodatnih omejevalnih ukrepov, kot je objavljeno v akcijskem načrtu, pripraviti analizo o obnovi vrste in njeni morebitni vlogi v boju proti invazivnim vrstam;

Odzivi držav članic na akcijski načrt

14. je seznanjen z mnogimi deklaracijami in jasnimi izjavami predstavnikov držav članic, ki kritizirajo akcijski načrt in povezane nejasnosti in zavračajo prepoved ribolova s pridreno vlečno mrežo na zaščiteneh morskih območjih;
15. upošteva pravne postopke, ki so jih sprožile države članice ali regionalne oblasti, kot je Xunta de Galicia, na Sodišču Evropske unije proti ukrepom v zvezi z akcijskim načrtom, kar kaže, da nekateri ukrepi niso sorazmerni;

Nejasnost Komisije pri pravni razlagi akcijskega načrta

16. ugotavlja, da bo izvajanje akcijskega načrta, čeprav ta ni pravno zavezujoč, pomenilo precejšnje socialno-ekonomske stroške za države članice in njihove flote, saj načrt vsebuje 90 ukrepov v oblik predpisov, smernic, analiz, časovnih načrtov, študij, poročil in pobud;

---

⁷ [Uredba Sveta \(EU\) 2023/194 z dne 30. januarja 2023 o določitvi ribolovnih možnosti za nekatere staleže rib za leto 2023, ki se uporabljajo v vodah Unije in za ribiška plovila Unije v nekaterih vodah zunaj Unije, ter o določitvi ribolovnih možnosti za nekatere staleže globokomorskih rib za leti 2023 in 2024, UL L 28, 31.1.2023, str. 1.](#)

17. ugotavlja neprijetno nejasnost Komisije pri pravnih posledicah akcijskega načrta, kar se kaže v več nasprotujočih si izjavah, zlasti pred Odborom Parlamenta za ribištvo; meni, da to škodljivo vpliva na veliko sektorjev ribiške industrije, kot je sektor rjave kozice, v času, ko negotovost zaradi sedanje krize močno vpliva na razpoloženje;
18. obžaluje nasprotujoče si izjave v okviru Komisije, zlasti v Generalnem direktoratu za pomorske zadeve in ribištvo ter Generalnem direktoratu za okolje o zavezujočih učinkih akcijskega načrta;

Socialno-ekonomski vidiki in prehranska varnost

19. podpira predlog predsednice Komisije v njenem govoru o stanju v Uniji leta 2023, da bi bilo treba pri vsakem novem zakonodajnem aktu preveriti učinek na konkurenčnost; poziva, naj se v akcijski načrt ter predloge in druge pobude za ribištvo vključi preverjanje konkurenčnosti glede njihovega socialno-ekonomskega vpliva in njihovega učinka na obalne skupnosti;
20. obžaluje, da akcijskemu načrtu ni priložena socialno-ekonomska študija, ocena učinka ali vmesno poročilo ter da niso predlagani nobeni dodatni finančni ukrepi za zeleni in energetske prehod;
21. poziva, naj akcijski načrt skupaj s skupno ribiško politiko prispeva k rasti produktivnosti, dostojnemu življenjskemu standardu v ribiškem sektorju, tudi v sektorju malega ribolova, ter k stabilnemu trgu, hkrati pa naj poskrbi za dostopnost hrane, ne da bi poglobil vrzel v prehranski varnosti in neodvisnosti preskrbe s hrano;
22. pozdravlja poziv Komisije k zbiranju podatkov o učinku rekreacijskega ribolova, vendar poudarja, da je treba upoštevati tudi ekonomske in socialne učinke trajnostnih dejavnosti rekreacijskega ribolova;

Mednarodni ukrepi in vzajemnost

23. meni, da je bistveno, da se vse omejitve, na podlagi akcijskega načrta ali ne, samodejno odražajo pri proizvodih, uvoženih iz držav nečlanic EU, zlasti ker Unija uvozi 70 % rib, ki jih porabi, s čimer bi zagotovili skladnost med notranjo in zunanjo politiko ter enake konkurenčne pogoje za gospodarske subjekte iz EU in držav nečlanic;
24. poudarja, da ulov z mobilnim pridnenim orodjem predstavlja 25 % celotnega evropskega ulova, zaradi učinkovitih ukrepov za ribolov s pridnenim vlečnim orodjem na ravni EU pa se ne bi smel povečati uvoz, zlasti če pridneno vlečno orodje uporabljajo tuje flote;

Zgled ribiškega sektorja

25. podpira sedanja prizadevanja ribiškega sektorja za izboljšanje ribolovnih tehnik ter zmanjšanje vpliva na okolje, ne da bi čakali na akcijske načrte Komisije; opozarja na pozitivne primere, ko so se obnovili staleži vrst na zaščiteneh območjih in ohranile ribolovne dejavnosti, predvsem po zaslugi pomembne vloge deležnikov v ribištvu;

Delegirani akti v akcijskem načrtu

26. opozarja, da je zavrnil delegirani akt o sporazumu o ribolovu v južnem Indijskem oceanu, ter ponavlja svojo zavezo za nadzor prihajajočih delegiranih ali izvedbenih aktov v zvezi z akcijskim načrtom;

o

o o

27. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.

OBRAZLOŽITEV

Dejstvo je, da 70 % morske hrane, ki se porabi v Evropi, prihaja iz uvoza. Pravila, ki veljajo za evropske ribiče, so med najstrožjimi na svetu in urejajo delovanje v vseh ribolovnih kategorijah in dejavnostih, s čimer so evropski ribiči za zgled, predvsem pa porok za najboljše ribolovne prakse.

Evropska zakonodajalca, torej tudi Evropski parlament, morata zagotavljati ravnotežje pri nujnem preoblikovanju nekaterih praks, zlasti zaradi podnebnih sprememb, pa tudi vrste drugih bolj ali manj predvidljivih dejavnikov, kot so škodljive vrste in zmanjševanje staležev, deloma pa tudi zaradi boljših podatkov o oceanih.

Ukrepanje ne pomeni prepovedi. Ukrepanje ne pomeni revolucije. Ukrepanje ne sme pomeniti vsiljevanja idej in političnih programov evropskim akterjem brez dialoga, ali, kar je še huje, v njihovo škodo.

Zaskrbljujoče in nerazumljivo je ugotavljati, kako paralizirana je Evropska komisija v dialogu z ribiči, čeprav zagovarja ukrepanje. Brez skrbnikov odnosa med človekom in oceani, torej lokalnih ribičev in malega priobalnega ribolova, ne bo nobenih ukrepov.

Oceane ogroža veliko stvari, in sicer onesnaževanje, segrevanje oceanov, plastika in podnebne spremembe, njihovi učinki pa so več kot očitni: večja eutrofikacija, zakisljevanje in segrevanje oceanov, onesnaženost s plastiko in v nekaterih primerih nenadzorovan porast plenilskih ptic. Kadar pa evropske institucije delujejo v tesnem posvetovanju z ribiško industrijo in ribiči, je napredek večji in se širijo dobre novice. Tako se je na primer močno izboljšalo stanje ribjih staležev v morjih EU ter številne operacije s certificirano trajnostnostjo v teh ribištvih. V zadnjih 20 letih se je močno povečala ribja biomasa v severovzhodnem Atlantiku: kot navaja najnovejše poročilo Znanstvenega, tehničnega in gospodarskega odbora za ribištvo (STECF 22-01 ad hoc) je bila ribja biomasa leta 2020 za približno 35 % večja v primerjavi z letom 2003. Hkrati se je močno zmanjšala ribolovna umrljivost, zmanjšuje pa se tudi število prelovljenih staležev.

Žal imata kaotično komuniciranje in notranja zmeda okrog akcijskega načrta Evropske komisije pomembno vlogo pri tem, da se ta načrt spreminja v načrt zadnje priložnosti, ki bi izničil sedanjo dobro prakso, zapostavil socialno-ekonomska vprašanja in stališča ribiške industrije ter imel usodne posledice za države članice pred Sodiščem Evropske unije. Evropska komisija bi se morala v naslednjem mandatu izogniti takim pastem in se ne bi smela igrati s politiko pri tako pomembnem vprašanju, kot so oceani. Akcijski načrt mora temeljiti na uspehih in neuspehih, na žrtvah in prizadevanjih evropske ribiške industrije. Cilj akcijskih načrtov ne sme biti nadomeščanje evropskega ribolova z uvozom, še toliko manj po začetku vojne v Ukrajini, ki je Evropejcem in sploh celemu svetu odprla oči, da je treba poskrbeti za strateško avtonomijo in prehransko varnost na enak način kot za kmetijstvo.

Navsezadnje je tu še ena pomembna točka. Vedeti moramo, o čem govorimo. Zanašajmo se na znanstvene raziskave, ki skupaj z ribolovnimi dejavnostmi že pomagajo pri preoblikovanju evropske ribiške politike v zgledno politiko na podlagi znanosti in stvarnosti. Razprave in stališča so včasih premalo racionalna, pri čemer želijo nekateri zlasti prepovedovati, ne pa tudi razumeti, da je omejevanje povsem mogoče in da lahko človekove dejavnosti in varstvo

oceanov soobstajajo. Prepoved nekaterih dejavnosti, ki so na evropski ravni dobro urejene, pogosto omogoča, da se slabe prakse dovolijo na tujem.

Tako se je na primer s štiriletnim raziskovalnim projektom podrobno preučeval vpliv ribolova rjave kozice na glavne habitatne tipe v nacionalnih parkih Vatskega morja vzdolž nemške severnomorske obale. Projekt je vključeval kratkoročne posledice in dolgoročne spremembe, ki jih povzroča ribolov rjave kozice. Rezultati so pokazali, da ribolov rjave kozice le malo vpliva na morsko dno. Če so se že pokazali učinki na ravni vrst, so bili kratkoročni. Vendar taki rezultati niso nekaj novega. Ko sta bila na nemški obali Severnega morja ustanovljena dva nacionalna parka, je bila opravljena celovita študija o vplivu ribolova rjave kozice, tako imenovana raziskava ekosistemov v Vatskem morju. Avtorji so takrat v končnem poročilu ugotovili, da so neposredni učinki ribolova rjave kozice zgolj kratkoročni.

Zaščitena morska območja imajo tako drugačne cilje ohranjanja. Vzpostavijo se za zaščito naravnih virov, kot so sesalci, ptice ali želve, pogosto pa niso posebej namenjeni zaščiti morskega dna. Ukrepi upravljanja so prilagojeni ustreznim lokalnim razmeram.

Tako bi moral akcijski načrt upoštevati prečen in celosten pristop in se ne osredotočati zgolj na ribolovne dejavnosti kot edini razlog za vse težave.